

Får personer med intellektuell
funksjonsnedsettelse (IF) utrykke sin seksuelle
orientering?

v/ Gerd Hilde Lunde & Gøril Brevik Melbye.

«Minoritet i minoriteten»

Mennesker med intellektuell funksjonsnedsettelse (IF) er en minoritet i samfunnet. Flere hevder at personer med IF som identifiserer seg som LHBTIQ (lesbisk, homofil, bifil, transperson, interkjønn eller queer) er en «minoritet i minoriteten». *

Får disse «skeive» personene «være seg selv», og uttrykke sin seksuelle orientering og kjønnsuttrykk i dagens samfunn? **Eller er de usynlige for ansatte og nærpersoner.**

McCann, Lee & Brown, 2016; Wilson et al., 2016.

Marginalisering og sårbarhet

Wilson (et al., 2016) viser til flere artikler* som påpeker at mennesker med IF opplever en dobbel marginalisering. De er først og fremst marginalisert på grunn av sin funksjonshemming (funksjonsnedsettelse), og marginaliseres ytterligere ved at de identifiserer seg som skeive.

*Thompson, 2003; Wings-Yanez, 2014 and Conahan et al 1993.

«Han skiller seg jo så mye ut fra før av, skal han i tillegg kle seg i dameklær!». Nærperson.

«Det er sikkert bare en fase!»

Foreldre til en lesbisk kvinne som nylig har «kommet ut»

McCann (et.al., 2016) fremhever at personer med IF som har en LHBT status er utsatt for fordommer¹ sosialt stress og ekskludering, hatprat, mobbing og vold²

1: Lofgren-Martenson, 2012,²David & Knight, 2008; Kuyper & Fokkema, 2011.

Nærpersoners holdninger

I flere studier beskrives det at noen personer med IF har konservative holdninger overfor homofili¹

En studie² viser til at ansatte og familier fremviste diskriminerende holdninger.

«Internalisert homofobi» ble identifisert som en potensiell utfordring for mennesker med IF som anså seg som skeive³

¹Wilson et al., 2016. ²Lofgren-Martenson, 2009, ³Hodges & Parkes 2005; Stauffer-Kruse 2007., I Wilson et al., 2016.

Utdanning av ansatte og pårørende

Pårørende og ansatte som gir bistand, mangler ofte kunnskap om seksuell helse og skeive med IF. De kan vegre seg for å prate om temaet fordi de er redde for å si noe feil. Forskning¹ fremhever behov for praktisk personalopplæring, hvor det arbeides med kunnskap, ferdigheter og holdninger.

Skeive personer med IF med tilgang til LHBT personal erfarte at de var positive til å prate om seksualitet, mens andre personal var mer motvillig til dette.³

Seksualundervisning til nærpersoner og personer med IF må inkludere informasjon om homofile og lesbiske forhold².

¹ McCann et al., 2016; Wilson et al., 2016. ² Stoffelen et al, 2013 | Dinwoodie, R. 2016. ³Hodges & Parkes 2005 | Wilson et al., 2016.

Positive identiteter og relasjoner

Vår erfaring er at skeive personer med IF også har problemer med å finne, samt treffe andre skeive. En studie¹ viser til viktigheten av å møte andre i samme situasjon

Noen deltakere fra skeive grupper i Storbritannia beskrev den ideelle støtten som en «mentor» som kunne være med på skeive arrangementer og støtte dem² En studie³ fremhevet at det “å navigere» rundt i den kommersielle skeive kulturen” krever spesifikke ferdigheter som enkelte med IF trenger støtte til.

¹ Elderton & Jones, 2011 | Wilson et al., 2016.² Wilson et al., 2016. ³ Cambridge (2001) | Wilson et al., 2016.

Oppsummering

Det finnes skeive personer med IF som ikke får snakke om eller kle seg i det kjønnsuttrykket de ønsker.

Litteraturen¹ viser til behovet for seksualopplysning og økt kompetanse hos personer med IF, pårørende, og fagpersoner.

Samtidig kan det å følge opp ny kunnskap i praksis, være vanskelig for mange mennesker med IF. De har større vansker med generalisering av kunnskap enn andre.

Av den grunn kan det være behov for at nærpersoner må bistå enkelte skeive personer med IF i praksis gjennom økt oppfølging, støtte og motivasjon.

¹Wilson et al, 2016; McCann et al, 2016.

‘They don’t want to support you with that bit’: sexuality integral to self

‘people say they’re there to support you but when you tell them I need support for this [gay sexuality] as well then they don’t want to support you with that bit. When you explain that if you can’t help me with that [gay sexuality] you can’t help me with that either [intellectual disabilities] because them two things are what collide together’ (Anthony).¹

¹Dinwoodie, R; 2016.

Fontene

Skeive med intellektuell funksjonsnedsettelse må få bedre støtte i sin livssituasjon. Det krever mer kunnskap, både hos pårørende og fagpersoner.

Publisert 12.03.2019 kl 09.29 Oppdatert 12.03.2019 kl 09.33

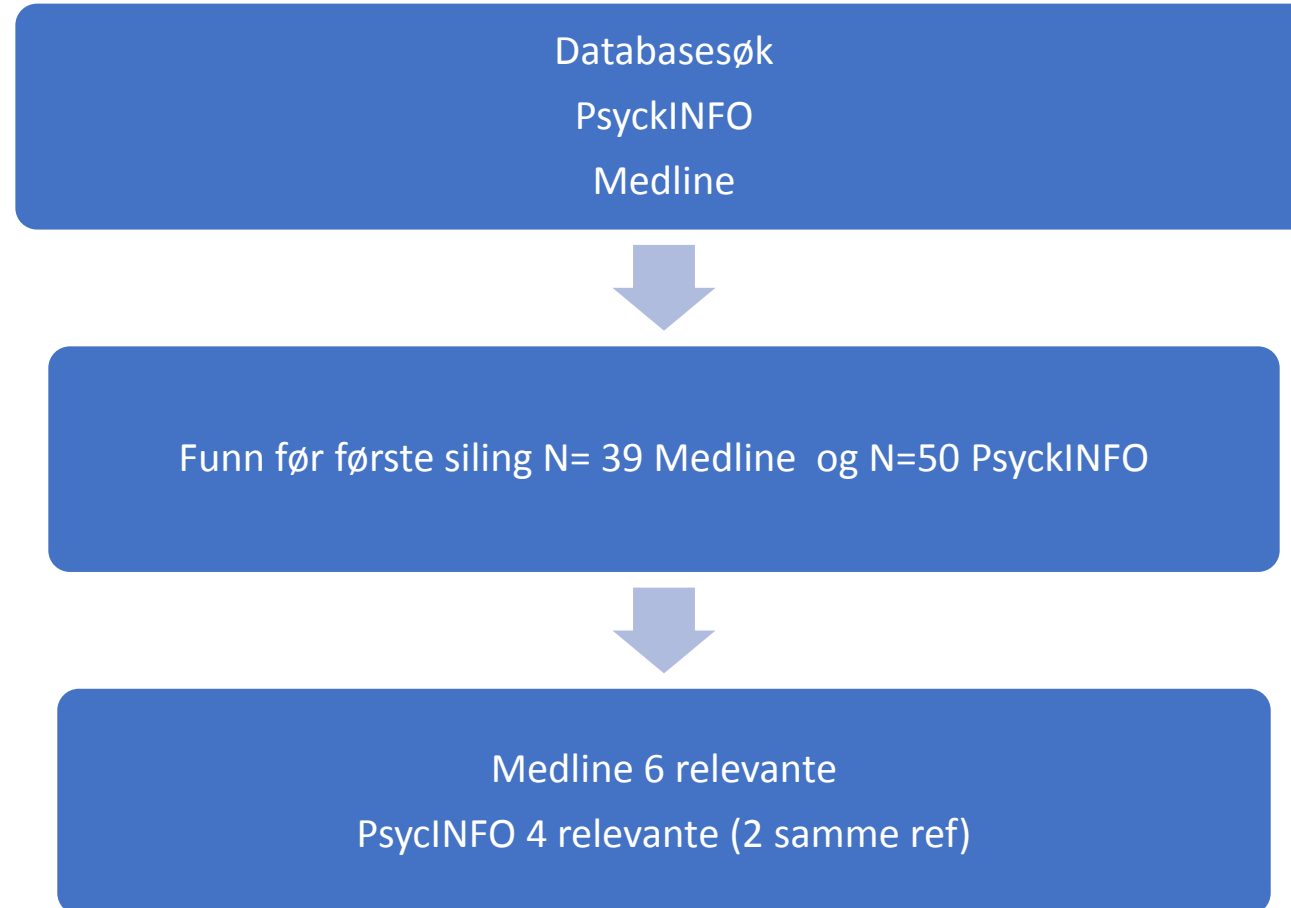
Av Gøril Brevik Melbye og Gerd Hilde Lunde

Søkeord litteratursøk 2016-2019 LHBTQI blant personer med IF

Populasjon	LHBTQI	
Intellectual disability Autistic disorder Autism Spectrum Disorder Asperger Disorder Learning Disorder Cognition Disorder	Homosexuality (MeSH term) Bisexuality (MeSH term) Transsexualism (MeSH term)	
Søkeord man også kunne ha benyttet: deficiency Learning disability Mental retardation Developmental disability Cognitive impairment Learning disorder Cognitive deficits	Homosexuality Homosexuality, female Gay* Lesbian* Lesbisk Homofili Queer* Asexual Aseksuell Bisexuality* Bisexual* Bissekssuell Transgender persons Transgender * Transvetism Transsexual*	

Litteratursøk

Reference Author, year	Title	Aim of the study	Characteristics of participant (age, disability, disease, where di they live, home community,	Design	Other: Involvement of caregivers, family, Intervention, Outcome measurement
Lalientire L; Smith M; David L; Roberts A; Bruce; Morrow S; Withers P; Smith I. Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities. 2016 Aug 31.	Stories of People Who Have Attended a Lesbian, Gay, Bisexual and Trans Support Group in a Secure Intellectual Disability	Hvilke erfaringer har de med deltakelse i en LHBT gruppe?	Personer med IF deltok i planlegging og utførelse samt snakket med andre om forskningen Live in secure hospital. Support group for people who are lesbian, gay, bisexual or transgender.	Kvalitativ studie Semi-strukturert intervju og tekst	Medforskere 18 personer. Ni deltok i intervjuer. Åtte var videre medforskere som ikke deltok i intervju men sendte ut skrevet materiale. En medforsker var del av analysegruppen.
Dinwoodie R; Greenhill B; Cookson A. Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities. 2016 Feb. 15.	'Them Two Things are What Collide Together': Understanding the Sexual Identity Experiences of Lesbian, Gay, Bisexual and Trans People Labelled with Intellectual Disability.	Hvordan uttrykker de LHBT erfaringer? +	Alle bodde i kommunen, noen alene og noen med foreldre	Fem personer (18-47) med IF ble intervjuet/ Semi-strukturert intervju. To men, en kvinne, en transkjønnet (en biseksuell, den andre homofile)	Kvalitativ Intervju Fem personer (18-47) med
Brown, Michael; McCann, Edward. Research in Developmental Disabilities. Vol.74 2018, pp. 124-138.	Sexuality issues and the voices of adults with intellectual disabilities: A systematic review of the literature	Seksuelle erfaringer	Autonomi vs utsatthet Kunnskap om seksualitet Relasjoner og intimitet Selvbestemmelse vs kontroll Støtte og veiledning	Review 2006-2016 230 treff- 23 ble gjennomgått	Konklusjon: Personer med IF trenger opplæring og veiledning for å uttrykke egen seksualitet og behov
Reference Author, year	Title	Aim of the study	Characteristics of participant (age, disability, disease, where di they live, home community,	Design	Other: Involvement of caregivers, family, Intervention, Outcome measurement
Ramasamy V; Rillotta F; Alexander J. JBI Database Of Systematic Reviews And Implementation Reports. 15(9):2234-2241, 2017 Sep.	Experiences of adults with intellectual disability who identify as lesbian, gay, bisexual, transgender, queer or questioning, intersex or asexual: a systematic review protocol. [Review]	Levd erfaring LHBTQI	Inkludert artikler med personer over 18 år med IF diagnose. Ulike land, ulik veiledning, rehabilitering, kommunale boliger, institusjoner, funksjonshemmedes organisasjoner, ulik kultur og sosiale settinger.		Review
Newman WJ; Barnhorst AV; Landess JS. American Journal of Psychiatry. 175(11):1061-1063, 2018 Nov 01.	A Transgender Woman With Intellectual Disability and Borderline Personality Disorder.	Beskrivende Ble ikke akseptert i miljøet som kvinne	En transkjønnet kvinne (født mann) Mild IF (IQ 60), Borderline personlighet, Føtal alkohol syndrom (FAS) Utsatte seg for farlige situasjoner Selvskadning Kommunale tjenester og bistand fra psykisk helse Selvskadene Voldelig. Fikk ikke bo i bolig med andre kvinner.	Kvalitativ Kasus	Viste tegn fra hun var 5 år. Kvinne fra 16 år. Ansatte benyttet ikke kvinnenavn. Se Figur 1
Stoffelen JM1; Schaafsma D; Kok G; Curfs LMG. Sexuality & Disability. 36(3):249-264, 2018	Women Who Love: An Explorative Study on Experiences of Lesbian and Bisexual Women with a Mild Intellectual Disability in The Netherlands.	Seksuell erfaring	13 kvinner med IF som var lesbiske eller biseksuelle ble invitert til studien. N= 10 Alder 25-47 Mean 33 år. Bodde i ulike kommuner i Nederland	Kvalitativ Semi-strukturert intervju. To pilotintervjuer. Ca 1 time.	6 single; 2 i forhold; 2 gift
Reference Author, year	Title	Aim of the study	Characteristics of participant (age, disability, disease, where do they live, home community,	Design	Other: Involvement of caregivers, family, Intervention, Outcome measurement